

TURVALLISUUSRAPORTTI KAUELTA 2018 -2019

	2018/19 viralliset retket	2017/18 viralliset retket	2018/19 kaikki retket	2017/18 kaikki retket	2016/17 kaikki retket
Retkiä	366	285	1224	908	1185
Osallistujia	3791	3192	6148	5057	6924
Luistelukilometrejä	94207	90217	168491	154764	202156
Tapaturmia	9	14	14	16	20
Luistelukilometrejä per tapaturma	10467	7518	12035	9672	10107
Retkiosallistumisia per tapaturma	421	228	439	316	346
Tapaturmia/1.000 retkiosallistumista	2,4	4,4	2,3	3,2	2,9
Plutauksia	2	5	9	14	20
Luistelukilometrejä per plutaus	47104	18043	18721	11054	10107
Retkiosallistumia per plutaus	1745	638	646	361	345
Retkiä per plutaus	183	57	136	65	59

Yhteenveto kaudesta

1. Pohjois-Suomessa ensimmäiset retket tehtiin jo loka/marraskuun vaihteessa, ja marraskuun loppupuolella kausi alkoi Keski-Suomessa, Hämeessä ja sitten myös Etelärannikkoalueen muutamilla järvillä. Joulun lähestyessä päästiin jo rannikon ensimmäisille jäille Etelä-Suomessa, järvien lisäksi. Vuodenvaihteeseen mennessä oli jo tehty n. 500 retkeä. Tammikuu toi kovia pakkaspäiviä mutta myös runsaita lumisateita Etelä-Suomessa, jolloin kuukauden saldo oli vain satakunta retkeä. Tammikuun loppupuolella sää muuttui epävakaaksi: vaihtelevasti lunta, räntää tai vettä. Tästä huolimatta etelärannikolla retkiä pystyi järjestämään muutaman viikon aikana myös ulommille merialueille, kuten Sipoonselälle. Leuto sää jatkui helmikuussa jolloin jään pinnan laatu saattoi olla arvaus retkelle lähtiessä. Helmi- ja maaliskuu tarjosivat kuitenkin kokonaisuutena niin hyviä jäitä että retkiä kertyi yli 500. Käytännössä kausi päättyi maaliskuu/huhtikuun vaihteessa vaikka n. 70 retkeä tehtiin vielä huhtikuussa, aivan etelässä usein melko raskaskulkuisilla jäillä, kun Keski-Suomesta ja Hämeestä vielä löytyi hyviä jäitä.
2. Kauden retkimäärät olivat noin 35 % (kaikki retket) edellistä kautta suuremmat – pidemmästä kaudesta johtuen - ja ylittivät ennätyskauden 2016-2017. Luistelukilometrejä kertyi suhteellisesti vähemmän kuin edellisillä kausilla. Keskimääräiset osanottajamäärät sekä seuran retkillä että kaikilla retkillä olivat aavistuksen verran pienempiä kuin aikaisemmin.
3. **Plutauksien suhteellinen määrä verrattuna edellisvuosiin oli merkittävästi laskenut.** Aikaisemmin suuruusluokka oli noin 1 plutaus 10.000 luisteltua kilometriä kohti, mitä voidaan jo pitää varsin hyvänä. Nyt päättyneellä kaudella tämä luku oli 0,5 kaikilla retkillä ja vain 0,2 seuran retkillä.

4. Raportoidut plutaukset olivat kaikki lieviä eivätkä anna aihetta lisäpohdintoihin. Turvallisuustoimikunnan tiedossa on lisäksi yksi raportoimaton vakavantyyppinen plutaus joulukuussa, kun yksi kauden uusista luistelijoista luistelllessaan yksin oli joutunut tuuliavantoon ja ollut lähellä hukkaa, mutta oli onnistunut pääsemään ylös.
5. **Tapaturmien suhteellinen määrä on laskenut verrattuna kahteen edelliseen vuoteen, ollen aikaisemmin suuruusluokaltaan 3 per tuhatta retkiosallistumista ja nyt 2,3.**
6. Kaikki 14 tapaturmaa olivat kaatumisia, joista yksi liukkaalla polulla siirtotaipeella, muut luistellessa. Näistä 5 on luokiteltu keskivakaviksi ja yksi vakavaksi (olkavarren murtuma). Kaikista keskivakavista tapauksista ei ole tietoa onko vamma retken jälkeen osoittautunut luultua vakavammaksi. Turvallisuustoimikunta tekee tapaturman vaativuusluokittelun jälkikäteen saamiensa tietojen perusteella. Raportoituja vammoja olivat mm. olkapään revähdykset, kylkiluumurtuma, olkapään sijoiltaan meno, polvivamma sekä vääntynyt nilkka. Muissa tapauksissa selvittiin mustelmilla tai naarmuilla. Raporteista käy ilmi että kaatumisia retkillä tapahtui enemmänkin, mutta ilman vammoja. Erityisesti maaliskuun ensimmäisellä viikonlopulla tapahtui runsaasti kaatumisia joissa osatekijöinä olivat lumi, pehmeä jää tai halkeama. Polvisuojien yleinen käyttö on varmaan merkittävä tekijä selittämään polvivammojen vähäisyyden.

Johtopäätökset ja suositukset

1. Maassamme on SUH:in tilastojen mukaan hukkunut vuosien 2014-2018 aikana keskimäärin n. 104 henkilöä vuodessa. Näistä jäihin hukkuneita on ollut keskimäärin n. 20 henkilöä, ja trendi on ollut laskeva: 2018 8 henkilöä ja 2019 30.4 mennessä 4 henkilöä. Lähes poikkeuksetta jäihin hukkuneet ovat liikkuneet yksin. **Liikkuminen varmistamattomilla jääalueilla ilman asianmukaisia turvavarusteita ja pelastamaan kykenevää toveria sisältää aina suuren riskin.** Seuramme tilastojen perusteella voi todeta että ryhmäretkiluistelu oikeilla tiedoilla, taidoilla ja varusteilla on pidettävä erittäin turvallisena lajina. Suuren yleisen mielikuva saattaa kuitenkin olla erilainen, johtuen jokatalvisista valitettavista kuolemantapauksista yksinluistelun tai riittämättömillä tiedoilla tai varusteilla tapahtuvan luistelun yhteydessä. Menneen talven aikana näitä sattui useita. Mm. tästä syystä seuran edustajat ovat tehneet aloitteen ja ottaneet osaa turvalliseen jäällä liikkumisen tiedotteen aikaansaamiseksi, yhteistyössä Suomen Ladun ja Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton kanssa. Tämä saataneen jakeluun kaudelle 2019-2020. Seura on myös osallistunut edellä mainittujen organisaatioiden kanssa viiden lyhyen ”Liiku turvallisesti jäällä”-aiheisen videon tuottamiseen. Seuran edustajia on ollut mukana luisteluun ja jääturvallisuuteen liittyvissä radio-ohjelmissa kauden aikana. Seuran edustajat ovat edistämässä yleistä jäällä liikkumisen turvallisuutta SUH:in vesiturvallisuusvaliokunnassa ja hallituksessa. Seura on myös liittynyt pääkaupunkiseudulla käynnistyneeseen viranomaisyhteistyöhön koskien jääturvallisuutta.
2. Vuonna 2018 seuran Turvallisuusohje päivitettiin. Yleisesti pidetään tämän hetken turvallisuusohjeistusta riittävänä ja asianmukaisena, ja toimikunnan käsitys on että parantamisen varaa, hyvistä retkilastoista huolimatta, löytyy pikemminkin ohjeiden noudattamisessa kuin ohjeiden sisällön suhteen. Kuitenkin on tiedostettu että ohjeissa ja suosituksissa vielä löytyy tarvetta eri ohjeiden ym. dokumentointiperiaatteissa sekä yhdenmukaistamisessa, jotta ne paremmin palvelisivat jäsenkuntaa.
3. Toimikunnan käsitys on että kauden aikana on pidetty vähemmän plutausharjoituksia kuin aikaisemmin. Olisi toivottavaa että näitä järjestettäisiin enemmän jatkossa, koska harjoituksesta saadut opit ovat merkittävä turvallisuutta parantavaa asiaa. Lämpimän veden harjoituksia suositellaan myös, koska kynnys osallistua on varmasti alhaisempi ja ne antavat mahdollisuuden kokeilla sekä varusteiden toimivuutta että harjoitella enemmän asioita kuin talven aikana.